

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. No 754 - 01 - 49
Дата 27 / 07 2017 г.

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-Н ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ

43
17

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от ПОДНС, внасяме законопроект за изменение и допълнение на закона за българското гражданство с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКОТО
ГРАЖДАНСТВО

Обн. ДВ. бр.136 от 18 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., доп. ДВ. бр.54 от 31 Май 2002г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.33 от 30 Април 2010г., изм. ДВ. бр.11 от 7 Февруари 2012г., изм. ДВ. бр.21 от 13 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.16 от 19 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.108 от 17 Декември 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. ДВ. бр.22 от 24 Март 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 27 Декември 2016г.

§ 1. чл. 15, алинея 2 придобива следното съдържание:

"(2) Български произход се доказва с документ, издаден от:

1. български или чужд държавен орган;
2. организация на българи, живеещи извън Република България, призната от компетентния български държавен орган за поддържане на връзки с тях;
3. Българската православна църква;

§ 2. чл. 15, алинея 3 придобива следното съдържание:

"(3) Български произход може да се доказва и по общия исков ред."

§ 3. Създава се ал. 4 към чл. 15 със следния текст:

„(4) Лицата по ал. 1, т. 1, притежаващи документи по чл. 15, ал. 2, прилагат и описват съответните документи към молбата до министъра на правосъдието, като удостоверяват с официални документи от регистрите на населението родствената си връзка с възходящия българин.”

§ 4. Създава се ал. 5 към чл. 15 със следния текст:

„(5). При липса на документи по ал. 2 за възходящ българин, лицата могат да докажат българския си произход с удостоверение, издадено от Държавната агенция за българите в чужбина. Заинтересованото лице подава заявление за издаването му до Държавната агенция за българите в чужбина, като посочва и прилага всички документи, които удостоверяват наличието на възходящ българин.”

§ 5. Създава се ал. 6 към чл. 15 със следния текст:

„(6) В срок до един месец от датата на постъпване на молбата, председателят на Държавната агенция за българите в чужбина издава мотивирано удостоверение за български произход, в което подробно се описва въз основа на какви документи и други данни е направен извода, че лицето има възходящ българин, като същите се прилагат като неразделна част от удостоверението.”

§ 6. Създава се ал. 7 към чл. 15 със следния текст:

„(7) В случаите, в които не се установи наличие на възходящ българин, председателят на Държавната агенция за българите в чужбина, в срок до един месец от постъпването на заявлението издава мотивиран отказ, който се връчва на заявителя и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.”

§ 7. Създава се алинея 8 към чл. 15 със следния текст:

„(8) В случай, че българският произход е доказан по общия исков ред, влязлото в сила съдебното решение се прилага и описва към молбата до министъра на правосъдието.”

§ 8. Създава се алинея 9 към чл. 15 със следния текст:

„(7) Държавната агенция за българите в чужбина предоставя на Министерство на правосъдието спесимени с печатите и подписите на лицата, които могат да подписват удостоверения за български произход, с които се удостоверява наличието на възходящ българин, издадени от организация на българи, живеещи извън Република България, призната от компетентния български държавен орган за поддържане на връзки с тях.”

§ 9. Текстът на алинея 4 на член 33 става алинея 5.

§ 10. Алинея 4 на чл. 33 придобива следното съдържание:

„(4) Мнението на Съвета по гражданството задължително се мотивира като се посочва изрично правното основание за взетото решение.“

§ 11. Текстът на член 34 става ал. 1.

§ 12. Създава се ал. 2 на чл. 34 със следното съдържание:

„(2) Предложението трябва да бъде мотивирано.“

§ 13. Текстът на чл. 38 придобива следното съдържание:

„Министерството на правосъдието поддържа електронен регистър на лицата придобили българско гражданство по натурализация, възстановили българското си гражданство и загубили българско гражданство посредством освобождаване по собствена молба, лишаване или отмяна на натурализация.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

§ 2. Този закон се прилага и за молбите за придобиване на българско гражданство по чл. 15, ал. 1, т. 1 от закона, подадени до влизането му в сила.

§ 3. В срок до един месец от влизане в сила на този закон, Министерският съвет приема Правилник за условията и реда за признаване на организации на българи, живеещи извън границите на Република България.

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

към ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКОТО ГРАЖДАНСТВО

След дълъг период на национален нихилизъм, демократичните промени в Република България от 1989 г. засилиха интереса към придобиване на българско гражданство от страна на лица от български и небългарски произход. Сега действащият Закон за българското гражданство до голяма степен отговаря на възприетите критерии от държавите, членки на ЕС, за предоставяне на гражданство на чужденци. Той е обоснован и формално е в съответствие с Конституцията на Република България и предвидения в нея облекчен ред за придобиване на българско гражданство от страна на лица от български произход. В редица случаи обаче този облекчен ред до голяма степен остава главно с пожелателен характер.

Основен проблем на сега действащия Закон за българското гражданство е, че доказването на българския произход на кандидатите се извършва само с документ, издаден от български държавен орган, в конкретния случай с удостоверение, издадено от Държавната агенция за българите в чужбина. Подобна практика на доказване на български произход само с документ, издаден от български държавен орган, не съответства на разпоредбите на съществуващия Закон за българите, живеещи извън България (обн. "Държавен вестник", бр. 30 от 11.04.2000 г.), където са указани всички документи и способи, чрез които се доказва български произход, а именно с документ, издаден от:

- български или чужд държавен орган;
- от организация на българи, живеещи извън Република България, призната от компетентния български държавен орган за поддържане на връзки с тях;
- от Българската православна църква.

Законът разглежда тези документи като равнопоставени, с еднаква доказателствена тежест. В същото време единствено документът, издаден от Държавната агенция за българите в чужбина, е инкорпориран в Закона за българското гражданство и може да послужи като доказателство в производството по натурализация.

Подобна разпоредба в сега действащия Закон за българското гражданство създава големи неудобства особено за тези лица от български произход, живеещи в

държави, за които Република България е въвела визов режим. По този начин вместо да се облекчи придобиването на българско гражданство, нашите сънародници зад граница са принудени да правят значителни разходи за пътуване до Държавната агенция за българите в чужбина, а някои въобще не могат да дойдат поради значителна отдалеченост на държавите по местопребиваване или здравословни проблеми. Могат да се посочат редица случаи на лица, чакащи по няколко месеца и дори години за издаването на удостоверения за български произход от страна на Държавната агенция за българите в чужбина при МС.

Поради тази причина е необходимо и останалите документи и способности, описани в Закон за българите, живеещи извън България, да бъдат инкорпорирани и в Закона за българското гражданство, който определя условията и реда за придобиване на българско гражданство по натурализация. Документи за доказване на български произход чрез възходящ българин, издадени от български или чужд държавен орган, се считат: официалните документи, издадени въз основа на регистрите на населението, документ за самоличност, трудова или военна книжка, училищна или университетска диплома, нотариални актове и всички други видове официални документи, издавани от съответния компетентен орган.

Настоящото предложение за изменение на Закона за българското гражданство внася яснота, че само при липса на документи за български произход, произхождащи от страната на произход или от българската държава, е необходимо представянето на удостоверение, издадено от Държавната агенция за българите в чужбина. Това значително ще облекчи процедурата по придобиване на българско гражданство от живеещи зад граница лица, които са от български произход. В същото време ще се намали натоварването в администрацията на Държавната агенция за българите в чужбина за издаването на дублиращи документи за български произход и по този начин ще се създаде възможност за по-оптимизирано и рационално използване на наличния ресурс за извършване на другите дейности на Агенцията.

В проекта се предвижда в едномесечен срок от влизането в сила на закона, Министерския съвет да приеме Правилник за условията и реда за признаване на организации на българи, живеещи извън границите на Република България. Чрез тази мярка ще се установят нормативни правила по отношение на дейността на тези организации, както и механизми за контрол върху дейността им.

В проекта се предлага изрично посочване на задължението на Съвета по гражданството при Министерството на правосъдието да мотивира решенията си по молбите за придобиване на българско гражданство, възстановяване и освобождаване, както и за отмяна на натурализация. Същото задължение е предвидено и за министъра на правосъдието за предложението по чл. 34 от закона. Това задължение произтича от изискването на Европейската конвенция за гражданството, която е в сила за Република България от 1 юни 2006 г., всички решения за гражданството да бъдат мотивирани и в писмен вид.